

การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของยาพาราเซตามอลและยาไอบูโพรเฟน เมื่อให้ยาก่อนการผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สาม

อังคณา คลังทอง*, ภัทรมน รัตนพันธุ์*, กัณหา มยุสุข**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการระงับปวดของยาพาราเซตามอล ยาไอบูโพรเฟนและยาหลอกเมื่อให้ยาก่อนการผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สาม เป็นการศึกษาเชิงทดลองทางคลินิกแบบปกปิดทั้งผู้ป่วย และทันตแพทย์ผู้ผ่าตัดโดยใช้ยาหลอกเป็นตัวควบคุม ศึกษาในผู้ป่วยซึ่งมีฟันกรามคุดล่างซี่ที่สาม 59 คน อายุระหว่าง 15 ถึง 40 ปี โดยแบ่งผู้ป่วยแบบสุ่มเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับยาพาราเซตามอล 1000 มิลลิกรัม กลุ่มที่ 2 ได้รับยาไอบูโพรเฟน 400 มิลลิกรัม และกลุ่มที่ 3 ได้รับยาหลอกก่อนการผ่าตัดฟันกรามคุด หลังผ่าตัดผู้ป่วยสามารถรับประทานยาพาราเซตามอล 1000 มิลลิกรัมที่จัดให้เพื่อระงับปวดในกรณีที่เป็น ให้ผู้ป่วยตอบแบบสอบถามและบันทึกระดับความเจ็บปวดด้วยสเกลวิซวลอะนาลอก ทุก 1 ชั่วโมงเป็นเวลา 6 ชั่วโมง วิเคราะห์ผลเปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยที่รับประทานยาระงับปวดหลังผ่าตัดภายในชั่วโมงที่ 3 โดยใช้ Chi-Square tests ที่ $p = 0.003$ เปรียบเทียบระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วยในชั่วโมงที่ 2 และ 3 เปรียบเทียบระดับความเจ็บปวดสูงสุดของผู้ป่วยก่อนรับประทานยาระงับปวดหลังผ่าตัดและเปรียบเทียบระยะเวลาที่ผู้ป่วยในแต่ละกลุ่มต้องการยาระงับปวดหลังผ่าตัด โดยใช้ Kruskal-Wallis test ที่ค่า p น้อยกว่า 0.05 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ Mann-Witney test ที่ค่า p น้อยกว่า 0.02 ผลการศึกษาพบว่ายาพาราเซตามอลมีประสิทธิภาพในการระงับปวดแตกต่างจากยาไอบูโพรเฟนและยาหลอกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยาไอบูโพรเฟนมีประสิทธิภาพในการระงับปวดดีกว่ายาหลอกอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ความแตกต่างของค่ามัธยฐานของระดับความเจ็บปวดสูงสุดและระยะเวลาที่รับประทานยาระงับปวดหลังผ่าตัด ที่ช่วงเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ของยาไอบูโพรเฟนเปรียบเทียบกับยาหลอกเท่ากับ 10 ถึง 38 มิลลิเมตร และ 60 ถึง 180 นาที ตามลำดับ การให้ยาไอบูโพรเฟนก่อน การผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สามมีประสิทธิภาพในการระงับปวดดีกว่าการใช้ยาหลอก ในขณะที่การให้ยาพาราเซตามอลไม่ได้แสดงผลดังกล่าว

คำไขว่รหัส : ประสิทธิภาพ/ พาราเซตามอล/ ไอบูโพรเฟน/ การผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สาม

บทนำ

การผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สามเป็นการให้การรักษาทางทันตกรรมที่ปฏิบัติกันอยู่เป็นประจำ ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สามจะมีอาการเจ็บปวดและอาการบวมภายหลังการผ่าตัดระยะหนึ่ง อันเนื่องมาจากปฏิกิริยาของการบาดเจ็บต่อเนื้อเยื่อ ความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นภายหลังการผ่าตัดฟันกรามคุดเป็นความเจ็บปวด

ในระดับปานกลางถึงรุนแรง และเป็นรูปแบบความเจ็บปวดที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของยาระงับปวด¹⁻³ โดยทั่วไปในทางทันตกรรมแบ่งกลุ่มการใช้ยาระงับปวดเป็น 2 กลุ่ม คือยาระงับปวดชนิดเสพติด (narcotic analgesics) ซึ่งมีฤทธิ์ระงับความเจ็บปวดโดยเปลี่ยนแปลงระดับการรับรู้ความเจ็บปวดที่ระบบประสาทส่วนกลาง ยาในกลุ่มนี้ได้แก่ มอร์ฟีน (morphine)

* อาจารย์ ภาควิชาศัลยศาสตร์ช่องปากและกระดูกรากฟัน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** นักเทคนิคการแพทย์ ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

A comparative study of the efficacy of paracetamol and ibuprofen administration before the mandibular third molar surgery

Angkana Klungtong*, Pattaramon Rattanaphan*, Kanha Muisuk**

Abstract

This study aimed to compare the efficacy of paracetamol, ibuprofen and placebo administered before the mandibular third molar surgery. The placebo – controlled, double-blinded trial was conducted in 59 patients. The samples were randomly allocated into 3 groups namely; group 1 received 1000 mg of paracetamol, group 2 received 400 mg of ibuprofen and group 3 received the placebo. The rescue medication, 1000 mg of paracetamol was used by the patient as necessary. Post-operative pain was evaluated every 1 hour for 6 hours after drug administration by using visual analogue scale. Chi-square test at $p = 0.003$ was used to analyze the numbers of the patients taking the rescue medication within the first 3 hours. Kruskal Wallis test at $p < 0.05$ and Mann-Witney test at $p < 0.02$ were used to analyze the post-operative pain score at the 2nd, 3rd hour, peak pain and duration before taking the rescue medication. The results showed that there were no statistically significant differences of pain scores and duration of analgesia between paracetamol compared with ibuprofen and placebo. The ibuprofen group had significantly greater pain relief and longer analgesic duration than the placebo group. The 95% CI of the difference of the peak pain and duration before taking the rescue medication between the ibuprofen group and the placebo group were 10 to 38 mm. and 60 to 180 min., respectively. The ibuprofen administered before the surgical removal of impaction showed more efficacy of pain relief than the placebo while the paracetamol failed to do so.

Key word : efficacy/ paracetamol/ ibuprofen/ mandibular third molar surgery

Correspondence author :

Dr. Angkana Klungtong

Department of Oral and Maxillofacial Surgery,

Faculty of Dentistry, Khon Kaen University

Khon Kaen, Thailand 40002

Tel / Fax: (66) 4334-8153

E-mail: angka_nu@kku.ac.th

* Lecturer, Oral Surgery Department, Faculty of Dentistry, Khon Kaen University

** Medical technology, Faculty of Medicine, Khon Kaen University